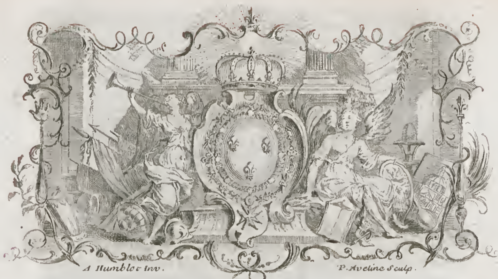

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

UJUSQUE morbi tanta magnitudo eſt, quantùm à ſtatu naturali recedit; quantùm verò recedat, is ſolus novit, qui naturalem habitum ad amuſſim tenuerit (*a*). Quàm infirma ſit & caduca mortalium conditio, ex eo perſpicuum evadit, quòd infinitis propè modis quælibet noſtri pars ruinam totius ducere poſſit; ſed cui perſpecta non erit Corporis humani fabrica, nec ille partes à ſtatu ſano receſſiſſe & quantùm receſſerint cognoſcet, nec læſioni proindè medelam componere poterit. Idcircò de urinæ retentione tractaturis, partes morbo iſto læſas, aut operationibus Chirurgicis ad ægri ſublevationem vulnerandas, paucis exponere nobis viſum fuit.

(*a*) Galenus Method. Med. ad Glauconem Lib. 1°. Cap. 1°.

VESICA urinaria receptaculum eſt quoddam membranaceum, muſculoſum, in hypogaſtricâ pelvi pubem inter & Rectum in maribus, in fœminis pubem inter & uteri vaginam collocatum, quod ſuſceptam à renibus per ureteres urinam aſſervat, eamque vel onere, vel acrimoniâ moleſtam expellit.

DIVIDITUR in cervicem, corpus & fundum; hic ſuperior eſt & anguſtior pars veſicæ, ab eoque ad umbilicum porrigitur Urachus: Cervicis verò nomine deſignatur locus in imâ & ampliore veſicæ parte in modum infundibuli coanguſtatus, & in urethram deſinens, undè veſica, ſedentem quâ pediculus hæret, ovatæ figuræ cucurbitam, non malè refert.

MEMBRANARUM quadruplici complexu conſtat, quarum exterior communis dicta, Peritonæo continua, veſicam inter & partes in abdomine contentas, ſepimen veluti conſideranda. Hæc ponè veſicam vacuam laxiùs replicata, ità ut à tergo explicetur, dùm, lotio affluente, veſica ſuprà pubem aſſurgit, ſuperiùs, poſteriùs & à lateribus tantùm veſicam veſtit; reliqua verò veſicæ ſuperficies textu ſpongioſo, pro lamellâ Peritonæi exteriore perperàm habito, molliter ceu tomento fulcitur.

ALTERA muſcularis, fibris in omnes ſenſus expanſis conflatur, quarum pars maxima verſùs veſicæ cervicem agglomerata, ibique novis fibrarum toroſarum à pube procedentium faſciculis denſata veſicæ ſphincterem efformat. Muſculari nervea, nerveæ villoſa ſubjacet, ambæ molles ac plicatiles dilatatæ veſicæ faciliùs obſequuntur. Hæ ſenſu vegetiores mucoſâ veluti cruſtâ à contenti liquidi mordacitate vindicandæ fuerunt: iſtius muci ſcaturigines præcipuè circà veſicæ collum conſpicuæ (*a*). Villoſam à nerveâ non diverſam nihil aliud eſſe quàm ipſiuſmet tomentoſam propaginem contendunt alii (*b*), alii (*c*) ipſam omittentes innuere videntur.

VESICA tribus oſculis pervia. Obſcuriora duo, ac veluti conniventia (ureterum extrema) poſteriorem ſimul & inferiorem veſicæ partem obliquo tramite pervadunt; inferius verò aliis majus in canalem teretem, membranaceum, pro ſexu, longitudine, directione, amplitudine uſuque diverſum, urethram dictum, deſinit.

PRINCIPIUM urethræ glanduloſo corpore, juglandem mole, figurâ caſtaneam referente, obvallatur. Illud Proſtatas dicunt. In hâc urethræ parte hiant oſcula plurima quibus proſtatarum liquor percolatur, & bina alia, quandoquè tria prominentem ibi carunculam Verumontanum dictam permeantia, quibus ſubſilit ſemen ex ſeminalibus capſulis erumpens.

INDE urethra dimidium digitum tranſverſum membranea, ſubter pubis fornicem evecta, ſeptum aponevroticum pervadit, ibique

(*a*) Graaf De Org. Gen. Tab. V. (*b*) Parſons *Deſcription de la Veſſie* p. 8. (*c*) Heiſter compend. Anat. pag. 93.

membranis ſuis à textu ſpongioſo interjecto diſplicatis, in modum bulbi extrorsùm extuberat, textu deindè illo graciliore facto, uſquè ad penis extremitatem urethra circumſepitur, quo ibi iterùm intumeſcente glans penis efformatur.

Excipitur modo deſcriptus canalis interſtitio inferiori Corporum Nerveorum, Coliſque tribus iſtis conflatus corporibus tria ſortititur muſculorum paria, Erectores nempè, Acceleratores & Tranſverſos. Partibus his omnibus vaſa ſanguifera ſuppeditantur ab hypogaſtricis, nervea à ſympathico majore, ſciaticis & ſacris. Partium harum à muliebribus differentiæ diverſitatem quoad propoſitum noſtrum in judicia Pathologica conſiliaque Therapeutica inducendam, indicant.

EX CHIRURGIA.

MIRUM ſanè! vita ſeipſam deſtruit, humores noſtri inevitabili ſanitatis metipſius effectu ad putredinem proni fiunt, quique ſuſtentârunt corpus, illud brevi peſſumdarent, niſi comparata eſſent organa, quibus ab œconomiâ animali ſeparati, perpetuâ vice ejiciuntur iterùm reparandi. Hâc expeditâ reparationum ejectionumque alternatione ſani vivimus. Si pervertatur, ſubitanea functionum læſio apparet. Hanc veritatem probant quæ ex urinæ retentione, græcis Iſchuriâ (*a*) ſequuntur incommoda: brevi enim reſpiratio anheloſa & difficilis, pulſus celerrimus, inæqualis ſæpè, deliria, ſopor, proſtratus appetitus, ſitis, nauſea, vomitus ægrum ſubeunt; niſique tempeſtivè urina eliminetur, periculum inſtat, nè doloribus, inflammatione, abceſſibus, gangrænâ, ægri crucientur aut penitùs obruantur.

MALI hujus plurimæ cauſæ indiciis peculiaribus, pro variâ ſpecie, cognoſcendæ. Pro cauſis diſpar eventus diverſaque curandi methodus. Quæcumque autem ſit cauſa, iſchuriam adeſſe hæc ſignificant: dolor in regione hypogaſtricâ circa pubem potiſſimùm, tumor ibidem, præſertim in macilentis conſpicuus, digito in anum viris, fœminis in vaginam immiſſo occurrens, irriti mingendi conatus, ac tandem ubi veſica valdè intenditur, æger inter miſeros cruciatus cibum & bilem per os reddit.

LOTIUM autem non excernitur, 1°. quod veſicæ vis contractilis reſoluta ſit aut ſtupefacta; 2°. quod impediatur; 3°. quod via quâ liquidum eliminari ſolebat occludatur.

VESICÆ contractilitas reſolvitur aut ſtupeſit à cerebri, medullæve ſpinalis commotione aut affectione quâlibet, vertebrarum luxatione, frigore (*b*), ſenectute. Ad hanc noxæ claſſem re-

(*a*) Vox hæc Iſchuria gemino ſenſu apud authores uſurpata nunc vitio Renum non ſecretam, aut in ſuo à Renibus ad veſicam tractu cohibitam, nunc verò coacervatam, coercitamque in veſicâ urinam ſignificat. Hunc morbum aggredimur iſchuriæque nomine cum hìc ſignificatum petimus.

(*b*) Heiſt. Inſtit. Chir. p. 826.

ferri debet vesicæ atonia ex coercitâ ob pudorem (*a*) vel per somnum (*b*) urinâ, aut ex ipsius promptiori majorique coacervatione usu diureticorum, aquarum mineralium &c. (*c*).

HUIC ischuriæ speciei quæ cognoscitur, si adsint, aut adfuerint una, vel plures ex modo recensitis causis, opitulatur càtheter, aut cereus cavus, hoc in casu facili negotio in vesicam, quoties opus est, demittendus, & per plurium dierum intervalla relinquendus, usquè dùm urina spontè circà catheterem vel cereum, effluens indicet vesicæ contractilitatem restitui, restituamque afferat lotii absquè alterutrius ope eliminatio (*d*). A suctione Heistero commendatâ, tanquam medio inutili, abstinendum censemus (*e*).

INTEREA, in vesicam stillatìm injiciuntur medicamenta quæ in ipsâ sensum excitare possint, si absit in partibus lotii copiâ distensis inflammationis metus; secùs sedantia. Causa antecedens debellatur: balneum, diuretica potumque largiorem nocere per se liquet. Mediis indicatis amissam quandoquè contractilitatem vesica recuperat, sin minùs, nil nisi à catetheris ope per vitam cum debitis cautelis continuandâ, sperandum. In hoc casu, & quoties perpetua catetheris necessitas inducitur, immissus semel, per plures dies relinquitur catether à clar. Petit excogitatus, in litteræ S formam inflexus (*f*), aut cereus cavus. Catetheris flexilis usum periculi haud expertem tenemus.

LAXATAM, expansamque vesicam, suprà pectinis ossa prominentem ex eo quòd lotii excreti copia potûs quantitati sit æqualis, abcessum esse perperàm non concludatur (*g*). Catethere longiori tunc in vesicam immisso, urina magnâ vi effluit, tumorque evanescit. Notandum quoque obiter tenuem interdùm (*h*) catetherem, per urethram trajici non posse, dùm crassior facilè impellitur.

VESICÆ contractilitatem impediunt fungi ad vesicæ superficiem intùs aut extùs accreti (*i*), skirrus (*k*), inflammatio à cantharidis intùs aut extùs (*l*) adhibitis, aut à quâcumque causâ abcessusque vesicam aut vicinia vesicæ occupans.

FUNGIS vesicam infestantibus, ischuriam produci tùm conjicitur, cùm absente quâvis aliâ causâ, nativa vesicæ contractilitas, intrà solitum temporis intervallum, non restituitur, quandoque præ-

(*a*) Paré Lib. 17. C. 50. (*b*) Collot *Traité de la Taille*. p. 272. (*c*) Id. p. 262.

(*d*) Clarissimi præsidis observatione compertum est publicisque lectionibus demonstratum catetheri diutiùs in vesicâ relicto inhærescere materiam urinæ sabulosam, sicque instrumentum asperius factum nonnisi cum urethræ atroci erosione extrahi posse, idem de cannulis in vesicâ relinquendis intelligendum.

(*e*) Heist p. 827. (*f*) Vid. Delin. hujus instrumenti ad calcem Lib. Oper. Dionisii M. la Faye Notis llustrati Litt. *f*.

(*g* Collot hujusce erroris plura affert exempla.

(*h*) Hildanus cent. 2. Observ. 65, & cent. 4. Observ. 53. (*i*) Collot p. 275. & seq. utrumque casum exemplis asserit. (*k*) Hild. cent. 1ª. Obs. 56.

(*l*) Paré Lib. 21. Cap. 35.

tereà, quamvis per catheterem lotium eliminatum fuerit dolor & tenſio in veſicâ animadvertuntur. His ſignis, ſi quædam alia jungantur ex putrium carnium, vel ſanguinis excretione, aut catetheris exploratione deſumpta, fungos intùs eſſe judicare datur. Emiſſâ, per catheterem in veſicâ relinquendum, urinâ, idonea adhibeantur injecta; ſi autem majora urgeant accidentia, radicalemque curationem obtinere velis, tunc inſtituenda venit apud autores laudata, urethræ ut in magno apparatu inciſio; immiſſo deindè in vulnus tubulo pus moventia diluentia & detergentia ſuâ vice injiciantur. Fungos externos ſigna nulla indicant, nullaque, etſi innoteſcerent, ipſis competit curatio.

Si veſicam inflammatio tenet, urinâ primùm per fiſtulam evacuatâ, adhibenda quæ leniunt. Immiſſo in podicem digito viris, fœminis in vaginam, quandoquè manifeſta, catethere autem eodem ſemper loco animadverſa durities, urinam à ſkirro veſicam occupante retineri ſuadet; nullum à Chirurgiâ præſidium quàm catheteris uſus, dùm ſubſtiterit tumor, perpetuus.

Quæ tandem cauſæ urinæ effluxum prohibent, ſuâ licet contractilitate gaudeat veſica, vel ex parte urethræ repetendæ ſunt, vel à corporibus quibuſdam in ipſâmet veſicâ deliteſcentibus colloque ejus hærentibus, qualia ſunt calculi, arenulæ, mucus (*a*), vermes (*b*), ſanguis congrumatus, pus viſcidum (*c*), corruptæ carnis particulæ (*d*), acriorque tandem urina in gravidis, ultimis præſertìm graviditatis temporibus, ſibimet viam vellicando occludens (*e*).

A calculo veſicæ collum obturari indè cognoſcitur, quòd adſint aut adfuerint ipſius exiſtentiæ ſigna, catetheris exploratione præſertim confirmata. Tum hoc inſtrumento corpus extraneum amovendo, malum inſtans, donec calculus eximatur regreſſurum, depellitur. Quânam autem ratione calculum extrahere expediat, diſcutiendum aliis relinquimus.

Si ab arenulis urina cohibeatur, aderunt calculi indicia, ſedimentumque arenuloſum in urinis priùs obſervatum fuit. Si à viſcoſo humore, urina, anteà mucoſis ſuccis ſaturata, mox tenuis, ac veluti percolata effluxit, ac tandem ſuppreſſa fuit. Si à grumo ſanguinis, præceſſit mictus ejuſdem, aut cauſa vaſa diſrumpere vel dilatare valens. Si à vermibus, eorum poſterâ excretione tantùm cognoſcetur. In gravidis, urinæ acrimonia graviditatis tempore & accidentibus conjicietur. Ægro primùm ab urgente iſchuriâ, catetheris ope vindicato, arenulæ mucique largo ſaponaceoque potu

(*a*) Collot p. 252. (*b*) Hild. cent. 1ª Obſ. 56, Manget Bibl. Chir. Tom. 4. p. 323. (*c*) Collot p. 256. (*d*) idem p. 281. Hild. cent. 4ª Obſ. 53. (*e*) Hanc acrimoniam tribuit urinæ moras nimias trahenti in Rugis tranſverſalibus efformatis in veſicâ ob quod fundo ſuo deorſum deprimatur, & hoc ſe pluries obſervaſſe aſſerit Mauriceau. Tom. 1, Lib. 1. p. 139.

dividantur & eluantur, ſanguis congrumatus, pus viſcidum, putridæ carnes, epotis & injectis in veſicam diluenda. Vermes amaris injectis enecentur. Gravidis urina demulceatur.

OBICES ex parte urethræ repetendi, ſunt cervicis veſicæ aut urethræ inflammatio vel abceſſus (à violentiâ externâ, Epotis, Cereis cauſticis, (*a*) Catetheribus cuſpide incidenti donatis, (*a*) Coitûs uſu nimio (*b*), aut impuro) durities ab inflammationis exitu, urethræ in infantibus imperforatio, in ſenibus collapſus, calculus in ipſam intruſus, cicatrices ipſam occupantes (*c*), Gonorrhæarum tandem triſtes relliquiæ *urethræ contractio* (*d*), *calloſæ cicatrices*, *calloſa ulcera*, *carunculæ*, *Verumontanum tumefactum*; *Veſiculæ ſeminales duræ*, *calloſæ*, *Proſtatæ ab hâc* (vel aliâ) *cauſâ tumentes, in his deniquè indoles quâ minimâ de cauſâ turgeſcunt* (*e*) (*f*).

CERVICIS veſicæ inflammationis ſigna, dolor in perinæo, tactu ingraveſcens, tumor digito in anum, catetheri in urethram immiſſo occurrens. Media adversùs inflammationem adhibenda. In balneum, niſi inflammatio adoleverit, demittendus æger. Interea catetheris immiſſio tentanda. Si ipſam obtineri deſperetur, acus triquetra cannulâ incluſa per abdomen, debitâ à pube diſtantiâ, in corpus veſicæ adigatur. Scalpellum aut acum triquetram per loca in magno apparatu incidenda (*g*), vel acum triquetram per urethram priùs inciſam (*h*) in veſicam adigere, exitiale putamus, nec, etſi multo minore cum periculo, attamen tutò acus triquetra per erectoris & acceleratoris intervallum in veſicam hoc in caſu deprimeretur (*i*).

INFLAMMATIONIS urethram occupantis ſigna, curatioque patent. Urethra ſenibus collapſa cereis cavis, aut catethere jam in ſimili caſu laudato ſuſtinetur, imperforata aperitur, indurata emollitur. Si calculus ipſam diſtendat, emollientibus injectis & extùs applicatis, balneo, dilatationi obſequens fit urethra, tumque corporis calculoſi, unco in urethram immiſſo, ſi licuit, aut digitorum ponè alternâ preſſione, tentatur deturbatio : irrita ſi hæc fuerint, inciſâ urethrâ eximatur. Ad hanc autem operatio-

(*a*) Hild. cent. 4a. Obſ. 54. Saviard Obſ. 74, Dionis *Remarques* p. 207. M. Garengeot Op. Tom. II. p. 30. (*b*) Paré Lib. 24. Cap. I. (*c*) Hildan. Cent. 5a. Obſ. 75.

(*d*) Hæc affectio nec eſt venereæ luei, nec urethræ peculiaris Confer. Liber cui Titulus, *Recherches critiques ſur l'état préſent de la Chirurgie* à Sam. Sharp. p. 181. (*e*) Confer. Aſtruc de Morb. ven. p. 310.

(*f*) De Harum obſtructionum naturâ jam dudum lis eſt inter authores : ut ſuam quiſque ſententiam experimentis comprobat, ſic comparatæ ſunt ſingulæ ut nulla temerè ex iiſdem ſperni, quin potiùs cùm reliquis conjungi unaquæque mereatur. (*g*) Dionis *Texte* p. 196. *Remarques* p. 200.

(*h*) Clariſ. Aſtruc hâc operatione graviora induci poſſe accidentia agnoſcit, ipſamque, niſi ob alterius operationis defectum, præcipere non videtur.

(*i*) Junkers Conſpec. Chir. Tab. 97.

tionem non festinandum, indè suadetur, quòd in loco inciso durior remaneat cicatrix, meatûs urinarii dilatationem impediens, quodque maximæ extensionis urethram esse capacem observata comprobent. (*a*) Damnanda putamus calculum in urethrâ comminuendi tentamina.

URETHRÆ à gonorrheis obstructiones præteritorum commemoratione, stranguriâ acerbissimâ, quandoquè depravatâ seminis ejaculatione, urinæ exili filo, nonnunquàm bifidâ excretione, catethere, cereisque dignoscuntur. Assiduus cereorum suppurantium (*b*) usus, adhibitis aliundè adhibendis, constanti successu in hâc obicis specie debellandâ comprobatus, arcendam à Chirurgiâ totam canalis obstructam partem incidendi, vel ab incisione ad bulbum urethræ factâ, setaceum per glandis foramen trajiciendi methodum, demonstrat. Si intereà urget ischuria, nec catether per urethram trajici possit, punctio in perinæo ope acûs triquetræ per erectoris & acceleratoris intervallum adactæ (*c*), instituenda, cannulaque dùm obstacula evanuerint, relinquenda. In hoc casu & cum cervicem vesicæ aut urethram occupat inflammatio, præfertur catetheris species, nullo foramine à lateribus præditi, in extremo rostro aperti, globuloque piriformi clausi (*d*).

PROSTATIS absquè inflammatione tumentibus urinam coerceri scitur, excretis quibusdam mucosis (*e*), digito in anum aut vaginam immisso indolentem tumorem advertente, catethere demùm ibi in obicem occurrente, & si vesicam ingrediatur, ità arctè quasi vincto, ut nequè in hanc, nec in illam partem diverti queat (*f*). Curatio hydrargirosi, si indicetur, cereisque tentanda. Successu votis non respondente, necessarius evadit catetheris, sivè cerei cavi usus perpetuus. Si autem is sit tumor, ut immitti catheter nequeat, incisâ tùm, mediante catetheris sulcati ad obicem usquè immissi sulco, urethrâ, intrusisque in vesicam instrumentis dilatantibus, cum successu partes tumentes ad suppurationem adduci, vesicæque ostium ampliari docet Collot (*g*).

URINÆ etiam iter obstruunt, quæ aut vesicæ cervicem aut urethram extùs comprimunt, ut Perinæi, Recti inflammatio, aut quilibet alius tumor, turgidæ Hæmorroïdes, Rectum excrementis aut aliis corporibus infarctum, in gravidis fœtus collum vesicæ comprimens, parturientibus idem pubem subter diutiùs im-

(*a*) Hild. Cent. 4ª. Obs. 48.

(*b*) Cereos suppurantes cum causticis confundere caveat Chirurgus; hi maximè noxii, illi blandâ supuratione obstacula solvunt. Horum formula videri potest in Libro Sharpii jam laudato p. 220.

(*c*) Vid. in Actis R. Ch. Ac. M. Foubert Comment. de novâ Calculum extrahendi viâ, in quâ descripta est hæc operatio instrumentaque ad hanc perficiendam idonea delineata reperiuntur.

(*d*) Vid. Delin. hujus instrumenti ad calcem Oper. Dionisi jam citat. Litt. *e*. Tab. Iª. (*e*) Collot p. 250. (*f*) Sharp Ibid. p. 208.

(*g*) Pag. 235.

morans, in quocumque demùm ſtatu in fœminis uteri inflammatio; prolapſus, inverſio, menſtrua ob vaginæ imperforationem cohibita. Perinæi, Recti inflammationi opitulandum. Si fiant abſceſſus, maturè aperiendi, ne pus inter partes vicinas ſerpat, aut etiam urethram corrodat. Si inflammatio reprimi nequeat, urgeat iſchuria, nec catether in veſicam deprimi poſſit, ſupra pubem punctio inſtituenda. Si urinæ retentio conjuncta ſit cum aliquibus ex recenſitis mox uteri affectibus, inſtantis à parte urinæ mali cauſa patet. Radicalem mali hujus curationem hìc non ſuſcipimus, palliativa catetheris uſu obtinenda. Iſchuriæ ab Hæmorrhoïdibus Rectoque infarcto cauſa curatioque in aperto ſunt.

CŒTERUM pro variis complicationibus, media curantia variare, ſagacem Chirurgum ſua mens edocebit.

Has poſitiones, DEO JUVANTE, & præſide M. SALVATORE MORAND, Equite, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, è Regiis Scientiarum Pariſienſi & Londinenſi Academiis &c. Regio Librorum Cenſore, Militarium Noſocomiorum Inſpectore Generali, Regiæ Invalidorum militum Domûs Chirurgo Primario, Regiæ Chirurg. Academiæ Secretario, olim Directore &c. *tueri conabitur* PETRUS BRASDOR *Cœnomanenſis, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Magiſter, nec-non Sereniſſimæ Aurelianenſium Duciſſæ Chirurgus Primarius.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 30ª. Octobris, anno Salutis 1752. à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1752.